

SPIS TREŚCI

Wstęp	13
-------------	----

CZĘŚĆ PIERWSZA

JEJ HISTORIA (HERSTORY) W SPORCIE

Rozdział 1. Od wykluczenia do (prawie) równego uczestnictwa: kobiety na igrzyskach olimpijskich	33
1.1. Mit kobiecej słabości	33
1.2. Batalia o lekką atletykę	41
1.3. Zdobywanie kolejnych olimpijskich aren	43
1.4. Sporty niedostępne dla mężczyzn	51
1.5. Etapy rozwoju kobiecego olimpizmu	54
1.6. Wsparcie dla kobiet w sporcie	59
1.7. (Nie)obecność muzułmanek	64
Rozdział 2. Sport kobiet w Polsce	67
2.1. Rozwój sportu kobiet w Polsce	67
2.2. Polki na igrzyskach olimpijskich	76
2.3. Udział Polek w zdobyczach medalowych	80
2.4. Nieobecność problematyki sportu kobiet w Polsce	83

CZĘŚĆ DRUGA

RÓŻNICA PŁCI: Dyskurs biologiczny jako uprawomocnienie i odnaturalizowanie różnicy

Rozdział 3. Definiowanie i atrybucja płci	93
3.1. W poszukiwaniu definicji płci	94

3.2. Testy płci	95
3.3. Kłopotliwość kryteriów atrybucji płci	100
3.4. Transseksualni sportowcy	103
3.5. Między płciami: hermafrodyty w sporcie	105
3.6. Kontrola poziomu androgenów: nowe testy płci?	112
3.7. Społeczno-kulturowe tworzenie płci biologicznej	114
Rozdział 4. Płciowe różnice w sportowej rywalizacji	117
4.1. Anatomia i fizjologia płci i ich wpływ na sportowe rezultaty	118
4.2. Feministyczne spojrzenie na anatomię i fizjologię płci	120
4.3. (Nie)wymierne różnice płci w wybranych dyscyplinach	123
4.3.1. Piłka nożna	123
4.3.2. Boks	125
4.3.3. Strzelectwo	126
4.3.4. Szachy	127
4.3.5. Ranking szachowy: natura czy kultura?	130
Rozdział 5. (Nie)znaczące różnice: ciała upłciowione, urasowione, (nie)naturalne	134
5.1. Reprodukowanie dychotomii płci w sporcie	134
5.2. Płeć a rasa: dyskusja o różnicy, ciele i poprawności politycznej	138
5.3. Naturalne <i>versus</i> nienaturalne: dyskurs „naturalnego” ciała w stechnologizowanym sporcie	144
5.3.1. Związek technologii i sportu	145
5.3.2. Konstrukty „naturalnego” ciała	148
5.3.3. „Naturalne” a „kobiece”	150
5.4. Czy technologia pozwoli kobietom dogonić mężczyzn?	153
Rozdział 6. Społeczne konstruowanie różnicy ciała	157
6.1. Rzucasz jak dziewczyna, czyli kobiece „użycia” ciała	158
6.2. Socjalizacja do sportu	161
6.2.1. W domu	161
6.2.2. W szkole	166
6.2.3. Na boisku	169
6.3. Sportowe wybory a płciowa socjalizacja	175
6.3.1. Biegi lekkoatletyczne	175

SPIS TREŚCI

6.3.2. Piłka nożna	175
6.3.3. Boks	177
6.3.4. Strzelectwo	179
6.3.5. Szachy	181
6.4. Trenowanie kobiecego ciała	183
6.4.1. Dopasowanie treningu do kobiecych możliwości	183
6.4.2. Skomplikowana psychika kobieca <i>versus</i> „męska” rozmowa: podejście trenerów	185
6.4.3. Podejście zawodniczek do treningów	188
Rozdział 7. Ciało jako proces: rozwój sportowych wyników	192
7.1. Postępy kobiet w sportowej rywalizacji	192
7.2. Społeczno-kulturowe uwarunkowania postępu kobiet	196
7.3. Role rodzinne jako bariera w rozwoju sportu kobiet	200

CZĘŚĆ TRZECIA

ZASADA OSOBNEGO ROZGRYWANIA ZAWODÓW JAKO FORMA SEGREGACJI PŁCI

Rozdział 8. Segregacja płciowa	207
8.1. Pojęcie i rodzaje segregacji	207
8.2. Segregacja płciowa	209
Rozdział 9. Osobna rywalizacja kobiet i mężczyzn	215
9.1. Zasada <i>fair play</i> : szansa na sportowy sukces	215
9.2. Inne uzasadnienia płciowego podziału sportowej rywalizacji	220
9.2.1. Kontaktowość	220
9.2.2. Intymność	221
9.2.3. Chronienie kobiet	223
9.2.4. Obawa przed przegraną?	228
Rozdział 10. Dozwolone i postulowane znoszenie podziału płciowego	232
10.1. Wspólna rywalizacja kobiet i mężczyzn dozwolona przepisami	233
10.2. Możliwość wspólnej rywalizacji kobiet i mężczyzn w wybranych dyscyplinach: opinia środowiska sportowego	242

10.2.1. Piłka nożna	242
10.2.2. Strzelectwo	245
10.2.3. Szachy	248
10.2.4. Boks i biegi	249
10.2.5. Opinie o nie swoich dyscyplinach	250
10.3. Postulat weryfikacji zasady osobnego rozgrywania zawodów	252
10.4. Feministyczne spojrzenie na podział płciowy	255
Rozdział 11. Różnice ukryte w szczegółach	262
11.1. Wymiary różnicowania kobiecego i męskiego	262
11.1.1. Odmienna liczba konkurencji	262
11.1.2. Kategorie wagowe	264
11.1.3. Maksymalna liczba uczestników	268
11.1.4. Zróżnicowane zasady	269
11.2. Różnice między kobiecym a męskim w wybranych dyscyplinach	275
11.2.1. Boks	275
11.2.2. Strzelectwo	278
11.2.3. Szachy	283
11.2.4. Biegi lekkoatletyczne	286
11.3. Różne, ale równe?	289
Rozdział 12. Różnice w strojach sportowych	294
12.1. Ewolucja stroju sportowego	294
12.2. Stroje a płeć: analiza różnic w wybranych dyscyplinach	299
12.2.1. Boks	299
12.2.2. Biegi lekkoatletyczne	300
12.2.3. Piłka nożna	303
12.2.4. Strzelectwo	305
12.2.5. Szachy	305
12.3. Problem strojów muzułmanek	307

CZĘŚĆ CZWARTA

PODZIAŁ I RÓŻNICA PŁCI: SPRAWIEDLIWOŚĆ I UZNANIE

Rozdział 13. Kiedy nierówne traktowanie nie jest dyskryminacją	313
--	-----

13.1. Prawo o różnicy	313
13.2. Równe traktowanie jako forma dyskryminacji	315
13.3. Cecha relewantna	316
13.4. Nierówne traktowanie w sporcie jako forma dyskryminacji?	317
Rozdział 14. Idee równości i sprawiedliwości w sporcie	319
14.1. Rywalizacja sportowa: równość, sprawiedliwość, <i>fair play</i>	319
14.2. Osobno, lecz nierówno	321
14.3. Sytuacja kobiet w sporcie w teoretycznych ramach koncepcji Nancy Fraser	326
Rozdział 15. Władza w męskich rękach	331
15.1. Organizacje sportowe	332
15.2. Środowisko trenerskie	339
15.2.1. Męska dominacja w środowisku	339
15.2.2. Kobiety trenerki: bariery i uprzedzenia	341
Rozdział 16. Sport w mediach	345
16.1. Sport-media-complex	346
16.2. Dostosowanie sportu do mediów	351
16.3. Najbardziej medialne sporty	355
16.3.1. Wymiar globalny	356
16.3.2. Sport w polskich mediach	362
16.4. Zainteresowanie mediów analizowanymi dyscyplinami	366
16.4.1. Piłka nożna	367
16.4.2. Biegi lekkoatletyczne	369
16.4.3. Boks	370
16.4.4. Szachy	372
16.4.5. Strzelectwo	373
16.5. Zainteresowanie widzów analizowanymi dyscyplinami	373
16.5.1. Strzelectwo	373
16.5.2. Szachy	374
16.5.3. Boks	375
16.5.4. Biegi lekkoatletyczne	377
16.5.5. Piłka nożna	379

Rozdział 17. Różnica płci w medialnym sporcie	381
17.1. Marginalizacja w liczbach	382
17.2. Symboliczne unicestwienie	387
17.3. Męski świat dziennikarstwa sportowego	395
17.4. Upłciowiony gust odbiorcy	398
17.5. Widz kobiecy i widz męski	401
17.6. Znaczenie płci sportowca	404
Rozdział 18. Pieniądże i sprawiedliwość	410
18.1. Sytuacja finansowa wybranych dyscyplin jako ilustracja kondycji polskiego sportu	411
18.2. Pieniądże publiczne	418
18.2.1. Zasady finansowania w świetle Ustawy o sporcie	418
18.2.2. Finansowanie a płeć	420
18.3. Pieniądże prywatne	424
18.3.1. Sponsorzy	424
18.3.2. Najlepiej zarabiający sportowcy	425
18.3.3. Gender gap	429
18.4. Czy obowiązująca w sporcie logika wynagradzania jest sprawiedliwa z punktu widzenia płci?	434
18.5. Nierówności finansowe w opinii respondentów	438
18.6. Wycena rozgrywek i sportowców	445
18.7. „Męski” sport i „męskie” wydatki	448

CZĘŚĆ PIĄTA

„KOBIECE” *VERSUS* „MĘSKIE”

Rozdział 19. Sporty „kobiece” <i>versus</i> sporty „męskie”	459
19.1. Sporty „męskie”	459
19.2. Sporty „kobiece”	463
19.3. Postrzeganie sportów na skali kobiece–męskie	464
19.3.1. Przez widzów sportowych	465
19.3.2. Przez feministki	470
19.3.3. Przez przedstawicieli dyscyplin sportowych	475

SPIS TREŚCI

19.4. Koncepcja płci androgynicznej	479
19.5. Dekonstrukcja podziału „kobiece” <i>versus</i> „męskie”	483
Rozdział 20. Przekraczanie granic płci	488
20.1. Postrzeganie kobiet w „męskich” sportach	490
20.2. Przekraczanie granic: spojrzenie feministyczne	497
20.3. Spojrzenie zawodniczek	499
20.4. Między podkreślaniem a kontestowaniem kobiecości: zawodniczki o sobie	503
20.4.1. Praktyki ukobiecenia sportowego ciała	503
20.4.2. Scenariusze tworzenia kobiecości w sporcie	508
20.4.3. Potencjał emancypacyjny sportu	510
Rozdział 21. „Kobiece” <i>versus</i> „męskie”: uznanie dla różnicy?	514
21.1. „Kobiece” w oczach sportowego środowiska	514
21.2. „Kobiece” w oczach widzów	518
21.3. Uznanie dla tego, co „męskie”	521
21.4. „Kobiece” w praktykach językowych	524
21.5. Naśladowanie mężczyzn	528
21.6. Sporty „innych” w męskim świecie sportu	530
21.6.1. Ciało niepełnosprawne a ciało kobiece	531
21.6.2. Przelamywanie stereotypów	534
21.6.3. Uznanie (dla) niepełnosprawnego ciała	535
21.6.4. Zawody mniejszości seksualnych	538
Zakończenie	541
Bibliografia	546
Indeks nazwisk	573